

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
Кафедра бізнес-адміністрування, маркетингу та менеджменту**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету історії та міжнародних відносин

_____ / Андрейко В.І./

_____ 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІЖНАРОДНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Рівень вищої освіти **Другий (магістерський)**
Галузь знань **07 «Управління та адміністрування»**
Спеціальність **073 «Менеджмент»**
Освітня програма **Бізнес-адміністрування**
Статус дисципліни **Обов'язкова**
Мова навчання **Українська**

Ужгород 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «**Міжнародний менеджмент**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **07 Управління та адміністрування** спеціальності **073 Менеджмент** освітньої програми **Бізнес-адміністрування**.

Розробники: Федурця В.П. - к.е.н., доц., доцент кафедри бізнес-адміністрування, маркетингу та менеджменту

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри **бізнес-адміністрування, маркетингу та менеджменту** протокол №9 від « 28 » червня 2023 р.

Завідувач кафедри бізнес-адміністрування,
маркетингу та менеджменту О.М.Дюгованець

Схвалено науково-методичною комісією факультету **історії та міжнародних відносин**

протокол №8 від «30» червня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії С.А.Мишко

© В.П.Федурця, 2023 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2023 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом
	Денна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 5	Рік підготовки:
Загальна кількість годин – 150	1-ий
Кількість модулів – 2	Семестр:
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 годин самостійної роботи студента – 5 години	2-ий
	Лекції:
	36
	Практичні (семінарські):
	20
Вид підсумкового контролю: екзамен	Лабораторні:
	-
Форма підсумкового контролю: комбінований	Самостійна робота:
	94

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «**Міжнародний менеджмент**» є формування системи теоретичних знань та практичних навичок стосовно управління діяльністю міжнародних корпорацій, здійснення в цих корпораціях основних функцій менеджменту, застосування методів менеджменту, комунікацій, прийняття управлінських рішень та керівництва, а також управління ключовими сферами міжнародного менеджменту у нових умовах господарювання.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни спрямоване на досягнення *інтегральної компетенції* - здатності розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту за невизначеності умов і вимог - через формування у здобувачів вищої освіти таких загальних та спеціальних (фахових) *компетентностей*:

загальних:

ЗК2. Здатність до спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);

ЗК3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;

ЗК4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;

ЗК5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);

спеціальних (фахових):

СК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів;

СК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани;

СК5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління;

СК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію;

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Міжнародний менеджмент**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК9. Бізнес-планування та створення стартапів.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Бізнес-адміністрування**», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтувати методи їх вирішення.	ПРН2
Проектувати ефективні системи управління організаціями.	ПРН3
Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах.	ПРН5
Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.	ПРН6
Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.	ПРН7
Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом).	ПРН12

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Міжнародний менеджмент**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
<p>Розуміти сутність міжнародного менеджменту та його зв'язок з міжнародним бізнесом.</p> <p>Вміти аналізувати зовнішнє середовище і визначати напрями розвитку міжнародного менеджменту.</p> <p>Знати значення, складові та особливості управлінського аналізу середовища міжнародного бізнесу.</p> <p>Вміти виявляти тенденції і перспективи розвитку конкретних ринків і використовувати в практичній діяльності.</p>	ПРН2
<p>Розрізняти організаційно-правові форми міжнародного бізнесу.</p> <p>Знати основні проблеми та перспективи розвитку міжнародного менеджменту в контексті подальшої глобалізації бізнесу.</p> <p>Вміти проектувати організаційні структури управління для міжнародної корпорації в цілому та її підрозділів у певній країні.</p>	ПРН3
<p>Знати особливості реалізації основних функцій менеджменту в міжнародних корпораціях.</p> <p>Розрізняти основні типи сучасних стратегій міжнародних корпорацій та їх реалізацію в Україні.</p> <p>Вміти вибирати конкретні стратегії розвитку бізнесу міжнародної компанії з урахуванням її пріоритетів та особливостей країни.</p>	ПРН5
<p>Знати методи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.</p> <p>Знати суть етики і соціальної відповідальності міжнародного бізнесу і менеджменту</p> <p>Застосувати сучасні процедури прийняття управлінських рішень у процесі діяльності міжнародної компанії в певній країні.</p>	ПРН6
<p>Знати особливості міжнародних ділових комунікацій у різних країнах.</p> <p>Вміти виявляти комунікаційні бар'єри і готувати пропозиції з підвищення ефективності міжнародних комунікацій.</p>	ПРН7
<p>Вміти вибирати ефективний стиль керівництва залежно від рівня управління міжнародною корпорацією та специфіки культури певної країни</p>	ПРН12

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни «Міжнародний менеджмент» є: складання екзамену; письмове тестування; підготовка індивідуальних наукових робіт, доповідей по відповідних питаннях; презентація результатів виконаної індивідуальної роботи студента; розв'язування практичних ситуаційних завдань тощо.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Формами контролю результатів знань здобувачів вищої освіти є модульний контроль, який складається із поточного контролю і модульного контрольного оцінювання, а також підсумковий семестровий контроль (екзамен).

У відповідності до навального плану, на вивчення дисципліни «Міжнародний менеджмент» відведено 5 кредитів, що передбачає проведення двох модульних контролів.

Кожен модульний контроль складається з поточного контролю (ПК) та модульного контрольного оцінювання (МКО).

Форми поточного контролю: ПК здійснюється під час проведення семінарських занять (включає, в тому числі, перевірку якості підготовки завдань, які винесені на самостійне вивчення та виконання) і має на меті перевірку рівня підготовленості студента. *Формами проведення поточного контролю з дисципліни* є: виступи на семінарських заняттях; експрес опитування; поточне тестування; розв'язок ситуаційних задач; підготовка рефератів; підготовка презентації за темою; складання глосарію за темою; конспект на тему; анотація додатково вивченої літератури; підсумкове контрольне опитування за кожною темою.

Форма модульного контрольного оцінювання з дисципліни «Міжнародний менеджмент» проводиться у письмовій формі шляхом виконання контрольних робіт. Форма контрольних робіт: тести і завдання. Перед проведенням МКО студенти мають змогу завчасно ознайомитися з питаннями, які виносяться на МКО.

Вага отриманих під час модульного контрольного оцінювання балів складає 50% від оцінки за модуль. До модульного контрольного оцінювання допускаються всі студенти.

Виконання контрольної роботи здійснюється студентом індивідуально. Студент може звернутися до викладача за поясненням змісту контрольного завдання. Під час проведення модульної контрольної роботи дозволяється користуватися довідковими матеріалами, які визначені кафедрою. Студентам забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією та користуватися недозволеними матеріалами.

При порушенні студентом установлених правил проходження модульного контрольного оцінювання, викладач відсторонює його від виконання роботи, робить на ній відповідний запис і оцінює нулем балів. Результати контрольного заходу студента, який не з'явився на нього, також оцінюються нулем балів.

Студент, який із поважної причини не з'явився на модульний контроль, за дозволом декана може скласти його у визначений деканатом термін.

Результати перевірки письмових контрольних робіт доводяться до відома студентів не пізніше, ніж через три робочі дні після їх виконання. Студент, який не погоджується з оцінкою, має право звернутися до викладача і отримати ґрунтовне пояснення. У випадку незгоди з рішенням викладача, студент має право звернутися з письмовою апеляцією до завідувача кафедри не пізніше, ніж на наступний робочий день після оголошення результатів. Викладач і завідувач кафедри у присутності декана факультету та студента протягом трьох днів повинні розглянути апеляцію і

прийняти остаточне рішення. У результаті апеляції оцінка студента не може бути знижена.

При визначенні модульної оцінки враховуються результати поточного контролю під час семінарських занять, самостійної та індивідуальної роботи. Оцінка за модуль складає максимально 100 балів. Студент, який за результатами модульного контролю отримав оцінку «F» (0-34 бали), повинен перескласти цей модуль до проведення підсумкового (семестрового) контролю, згідно із затвердженим деканатом графіком або під час чергування викладачів на кафедрі. Без такого покращання він до підсумкового контролю не допускається.

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни визначається як середня арифметична сума балів, отриманих у результаті модульних контролів, та виставляється за 100-бальною шкалою, шкалою ЄКТС та національною шкалою. Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання у оцінки за національною шкалою та шкалою ЄКТС здійснюється в порядку, встановленому у ДВНЗ «УжНУ» Положенням про організацію освітнього процесу, що приведені нижче в таблиці.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання у оцінки за національною шкалою та шкалою ЄКТС

Сума балів	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	не задовільно
0-34	F	

Форма підсумкового семестрового контролю.

Підсумковий семестровий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання. Завданням підсумкового контролю є перевірка глибини засвоєння студентом програмного матеріалу дисципліни, логіки та взаємозв'язків між окремими її розділами, здатність творчого використання набутих знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми, що впливає зі змісту дисципліни тощо. Підсумковий контроль з дисципліни «Міжнародний менеджмент» проводиться у формі екзамену.

До підсумкового контролю (екзамену) з навчальної дисципліни не допускаються студенти, які не виконали умов договору про навчання та усіх видів обов'язкових робіт (практичних, розрахунково-графічних та розрахункових робіт, рефератів тощо), передбачених робочою програмою, а також за результатами модульного контролю набрали менше 35 балів.

Якщо рейтингова оцінка за модульним контролем становить не менше 60 балів, то за згодою студента вона може бути зарахована як підсумкова семестрова оцінка з навчальної дисципліни. У протилежному випадку, або за бажанням підвищити рейтинг, студент складає залік.

Студенти, які під час підсумкового контролю отримали оцінку «незадовільно», мають право на два перескладання: перший раз – викладачу, другий раз (у разі незадовільної оцінки при першому перескладанні) – комісії. Комісія створюється завідувачем кафедри. До складу комісії обов'язково входять лектор та завідувач кафедри. Підсумкова оцінка, виставлена комісією, є остаточною.

При порушенні студентом дисципліни під час проведення підсумкового контролю екзаменатор відсторонює його від складання іспиту та виставляє йому оцінку «незадовільно».

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота									МКО	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	Індивід. робота	50	100
5	5	5	5	5	5	5	5	10		

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота										МКО	Сума	
T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	Індивід. робота	50	100
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	10		

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Семінарські заняття	3	40	4	30
Есе	1	10	–	–
Реферат	–	–	1	10
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Оцінка знань, умінь і практичних навичок студента з навчальної дисципліни «Міжнародний менеджмент» здійснюється за кредитно-модульною системою.

Модульне оцінювання включає оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни (див. таблицю вище).

Поточне оцінювання включає в себе перевірку рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи на занятті (теоретичний компонент оцінки, який складається з сумарних результатів проведених викладачем опитувань студентів і контрольних робіт) та індивідуальної роботи студента (практичний компонент – реферат, есе, складання термінологічного словника тощо). Теоретична компонента оцінюється в **40 балів**, а практична – **10**.

Оцінювання активності під час аудиторних занять здійснюється у межах **40 балів** у кожному змістовому модулі:

- **31-40 балів** – відвідано не менше 90% семінарських занять та отримано оцінки «добре», «відмінно»;

- **21-30 балів** – відвідано не менше 75% семінарських занять та отримано оцінки «добре», «відмінно»;

- **11-20 балів** – відвідано не менше 60% семінарських занять та отримано оцінки «задовільно», «добре», «відмінно»;

- **1-10 балів** – відвідано не менше 50% семінарських занять та отримано оцінки «задовільно», «добре».

Оцінка за будь-який вид індивідуальної роботи (підготовка рефератів, есе, доповідей, поглиблене опрацювання першоджерел і наукових статей, виконання індивідуальних контрольних, практичних і ситуаційних завдань) встановлюється в межах **10 балів** та включає в себе наступні складові: 1) актуальність тематики обраної теми, 2) впевнений захист, 3) виконання згідно встановлених вимог.

Контрольна робота за кожним модулем включає в себе виконання завдань репродуктивного (відтворення вивченого) характеру у формі тестів та реконструктивного (застосування знань і вмій у змінених ситуаціях) характеру у формі відповіді на запитання.

Виконання модульної контрольної роботи оцінюється в діапазоні від 0 до 50 балів. При цьому виконання різних типів завдань оцінюється так:

- виконання репродуктивного завдання – від 0 до 10 балів;
- виконання кожного реконструктивного завдання – від 0 до 10 балів.

Контрольні роботи за обома модулями з дисципліни «Міжнародний менеджмент» містять по 5 тестових завдань та по чотири питання.

За кожну правильну відповідь на 1 тестове завдання виставляється 2 бали, за неправильну відповідь – 0 балів.

При оцінюванні модульної контрольної роботи враховується обсяг і правильність відповідей на запитання, кожне з яких оцінюється у 10 балів (див. таблицю).

Критерії оцінювання виконання реконструктивних завдань студентами

Оцінка	Критерій
10 балів	Студент дає правильну вичерпну відповідь на поставлене запитання, при цьому показує високі знання понятійного апарату і літературних джерел, вміє аргументувати свої думки та ставлення до відповідної категорії
5 балів	Студент в цілому відповів на поставлене запитання, але не спромігся переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, показав недостатні знання літературних джерел.
2 бали	Студент дає правильну відповідь на запитання, але показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел.
0 балів	Студент дає неправильну відповідь на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий контроль (екзамен) з дисципліни «Міжнародний менеджмент» включає 10 тестових завдань та 4 питання з курсу дисципліни.

Правильні відповіді на тестові завдання оцінюються в 2 бали, неправильні – 0 балів.

Повна відповідь на питання кожне запитання оцінюється в 20 балів.

Загальні критерії підсумкового оцінювання приведені в таблиці.

Оцінка	Критерій
A	здобувачі вищої освіти повністю оволоділи програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, можуть дати відповіді на всі питання курсу, опанували рекомендовану літературу
B	здобувачі вищої освіти оволоділи програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, проте у відповідях допустили неточності
C	здобувачі вищої освіти в основному оволоділи програмою навчальної дисципліни на продуктивному рівні, проте у відповідях допускають несуттєві помилки
D	здобувачі вищої освіти показали задовільні результати оволодіння навчальною програмою дисципліни на репродуктивному рівні й при відповідях допускають помилки
E	здобувачі вищої освіти виявили мінімально достатній рівень знань з дисципліни, необхідний для продовження навчання, вивчили основні терміни курсу та орієнтуються в матеріалі базового підручника
FX	здобувачі вищої освіти не виявили достатнього рівня знань з дисципліни, необхідного для продовження навчання, вивчили не всі основні терміни курсу та слабо орієнтуються в матеріалі базового підручника (оцінка передбачає виконання додаткових індивідуальних завдань для підвищення рівня знань та повторне складання підсумкового контролю)
F	здобувачі вищої освіти не виявили мінімально достатнього рівня знань з дисципліни, необхідного для продовження навчання, не вивчили основних термінів курсу та не орієнтуються в матеріалі базового підручника (оцінка передбачає проходження повторного курсу навчальної дисципліни зі складанням підсумкового контролю)

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Теоретичні засади міжнародного менеджменту та загальноорганізаційні процеси

Тема 1. Теоретичні основи міжнародного бізнесу

Сутність міжнародного бізнесу. Теоретичні основи здійснення міжнародного бізнесу. Періодизація розвитку міжнародного бізнесу

Глобалізація сучасного господарського життя як об'єктивна основа розвитку міжнародного бізнесу. Джерела глобалізації. Рушійні та стимулюючі чинники глобалізації. Позитивні та негативні наслідки глобалізації.

Тема 2. Сутність і характерні риси міжнародного менеджменту

Теоретичні засади та особливості міжнародного менеджменту. Мета та завдання міжнародного менеджменту.

Сутність та структура міжнародного менеджменту. Основні принципи функціонування міжнародного менеджменту. Призначення міжнародного менеджменту.

Тема 3. Міжнародні компанії як об'єкти міжнародного менеджменту

Сутність міжнародних компаній. Організаційні форми міжнародних компаній. Основні структурні елементи міжнародних компаній. Рівні та моделі управління в міжнародних компаніях. Основні організаційні структури міжнародних компаній.

Тема 4. Середовище міжнародного менеджменту

Особливості середовища міжнародного менеджменту. Функціонально-географічна характеристика середовища транснаціональних корпорацій.

Політико-правове середовище міжнародних корпорацій. Політичний аналіз міжнародного середовища. Національне та міжнародне право. Основні правові системи.

Економічне середовище міжнародних корпорацій. Соціально-культурне середовище міжнародних корпорацій. Технологічне середовище міжнародного менеджменту. Особливості і структура аналізу зовнішнього середовища діяльності міжнародної компанії.

Тема 5. Досвід організації менеджменту в різних країнах світу

Національні школи і досвід організації менеджменту в розвинутих країнах.

Порівняльний аналіз американського і японського менеджменту.

Особливості менеджменту у Франції та у Німеччині. Досвід Австралії та Великобританії.

Сутність кроскультурного менеджменту.

Особливості культурного середовища в різних країнах. Роль культури у формуванні управлінських відносин у ТНК. Пріоритети та культурні цінності різних країн.

Управління ТНК за умов різних культур. Ключові культурні орієнтації. Основні культурні національні стереотипи.

Загальна характеристика менеджерів у різних країнах.

Тема 6. Прийняття рішень в міжнародних корпораціях

Суть та особливості прийняття рішень у міжнародних корпораціях. Централізація і децентралізація прийняття рішень у міжнародних корпораціях. Критерії ефективності управлінських рішень. Інформаційне забезпечення процесу прийняття рішень у міжнародних корпораціях. Сучасні методи прийняття рішень у міжнародних корпораціях.

Вплив національних культур на прийняття управлінських рішень. Ключові сфери прийняття рішень у міжнародних корпораціях.

Тема 7. Керівництво і комунікації в міжнародних корпораціях

Особливості керівництва в міжнародних корпораціях. Моделі лідерства. Лідерство в міжнародному контексті. Особливості керівництва міжнародними командами. Формування міжнародного складу команд. Особливості визначення ролей. Реалізація творчого потенціалу. Міжкультурні стосунки в міжнародних командах. Бар'єри ефективної діяльності міжнародних команд і шляхи їх подолання.

Суть і особливості міжнародних ділових комунікацій. Внутрішні і зовнішні комунікації в міжнародному менеджменті. Прозорі і приховані комунікації. Особливості міжнародних комунікацій у різних країнах. Комунікаційні потоки в міжнародному менеджменті. Комунікаційні бар'єри і підвищення ефективності міжнародних комунікацій. Вплив культури на міжнародні комунікації. Невербальні міжнародні комунікації. Основні відстані в міжнародних комунікаціях. Підвищення ефективності міжнародних комунікацій. Удосконалення зворотного зв'язку. Мовний тренінг. Культурний тренінг. Підвищення гнучкості. Зміцнення кооперації.

Тема 8. Управління людськими ресурсами в міжнародних корпораціях

Система управління людськими ресурсами в міжнародних корпораціях. Особливості мотивації в багатонаціональному культурному середовищі. Система відбору персоналу в міжнародних корпораціях. Визначення заробітної плати у міжнародних призначеннях. Репатріація експатріантів. Розвиток персоналу в міжнародних корпораціях. Міжкультурний тренінг. Культурні асимілятори.

Трудові відносини і виробнича демократія.

МОДУЛЬ 2

Функції, ключові сфери та соціально-етичні проблеми міжнародного менеджменту

Тема 9. Стратегічне планування в міжнародних корпораціях

Суть і значення міжнародного стратегічного планування. Сучасні стратегічні орієнтації транснаціональних корпорацій. Основні етапи розробки і реалізації міжнародних стратегій. Моделі стратегічного управління в корпораціях. Основні види міжнародних стратегій. Методи вибору стратегій. Реалізація стратегії. Система планування в міжнародних корпораціях. Стратегічний контроль. Особливості стратегічного планування в різних формах міжнародного бізнесу.

Тема 10. Організація міжнародних ділових операцій

Суть і основні типи організаційних структур міжнародних корпорацій. Сучасні нетрадиційні форми організації міжнародного бізнесу, міжнародні злиття. Спільні підприємства. Координація і інтеграція діяльності підрозділів міжнародних корпорацій. Управління змінами в міжнародних корпораціях. Культурні бар'єри організаційних змін і методи їх подолання. Організаційна характеристика транснаціональних корпорацій. Інтегровані структури міжнародного бізнесу. Міжнародні стратегічні альянси. Методи утворення стратегічних альянсів. Міжнародні альянсові мережі. Особливості організації міжнародних операцій ТНК в Україні.

Тема 11. Мотивація в міжнародному менеджменті

Сутність та специфіка трудової мотивації. Мотиваційні процеси в різних культурах. Методи і способи мотивації ділової кар'єри працівників МНК .

Системи мотивації персоналу в різних країнах.

Тема 12. Контроль і звітність у міжнародних корпораціях

Особливості контролю в міжнародних корпораціях. Вплив культури на контроль. Дисфункціональні наслідки контролю в міжнародних корпораціях.

Основні системи контролю в міжнародних корпораціях.

Техніка контролю в міжнародних корпораціях. Фінансовий контроль. Контроль якості. Контроль діяльності персоналу. Нетрадиційні методи міжнародного контролю. Особливості контролю в багатокультурному середовищі. Етичні проблеми контролю в міжнародних корпораціях.

Звітність у міжнародному менеджменті. Особливості контролю і звітності в міжнародних компаніях, що діють на Україні.

Тема 13. Торговельні операції міжнародних корпорацій

Комерційні операції міжнародних корпорацій. Міжнародний життєвий цикл товару. Зміст міжнародної торговельної угоди. Експортні операції міжнародних корпорацій. Короткострокове, середньострокове і довгострокове фінансування міжнародними корпораціями експортних операцій. Міжнародний лізинг. Факторингові і форфейтингові операції. Страхування і державна підтримка експортних операцій міжнародних корпорацій. Імпортні операції міжнародних корпорацій. Основні методи фінансування імпортованих операцій.

Особливості торговельних операцій міжнародних корпорацій в Україні. Внутрішні і зовнішні торговельні операції українських відділень. Основні методи внутрішньої торгівлі.

Тема 14. Фінансовий менеджмент міжнародних корпорацій

Сутність та особливості фінансового менеджменту в міжнародному бізнесі.

Основні напрями фінансового менеджменту транснаціональних корпорацій. Управління валютними ризиками. Управління короткостроковими і довгостроковими активами і зобов'язаннями міжнародних корпорацій. Міжнародна фінансова корпоративна політика. Трансферне ціноутворення в міжнародних корпораціях. Нетрадиційні методи фінансування.

Міжнародна банківська діяльність. Міжнародні банківські ризики. Міжнародні банківські мережі. Особливості фінансового менеджменту відділень міжнародних корпорацій в Україні.

Тема 15. Інвестиційні операції міжнародних корпорацій

Форми і методи здійснення іноземних інвестицій.

Суб'єкти та об'єкти інвестиційного процесу.

Функції та механізм інвестиційного менеджменту компаній.

Інвестиційний клімат та методи його дослідження.

Тема 16. Технологічна політика міжнародних корпорацій

Особливості сучасного технологічного розвитку. Міжнародний ринок технологій. Планування технологічної діяльності міжнародних корпорацій. Моделі розміщення НДДКР. Вибір форм науково-технічного співробітництва.

Фінансування міжнародних проектів. Організація технологічної діяльності міжнародних корпорацій. Система тотального управління якості в міжнародних корпораціях.

Особливості технологічної політики міжнародних корпорацій в Україні.

Тема 17. Етика і соціальна відповідальність міжнародних корпорацій

Суть етики міжнародного бізнесу і менеджменту. Юридична і соціальна відповідальність. Посилення ролі соціальної відповідальності міжнародних фірм у сучасних умовах.

Основні етичні концепції в міжнародному менеджменті. Етика американського та японського менеджменту. Етика менеджменту в Європі, Китаї, СНД та ін.

Особливості соціальної відповідальності менеджменту в різних країнах.

Жінки в міжнародному менеджменті.

Діловий протокол і етикет в міжнародному бізнесі.

Організація та етапи переговорів з зарубіжними партнерами. Специфіка переговорів по укладанню експортних та імпорتنих зовнішньоторговельних угод, створенню об'єктів підприємства.

Методи вирішення спорів у зовнішньоекономічній діяльності.

Тема 18. Становлення глобального менеджменту

Глобальне управління і глобальний менеджмент.

Становлення глобальних підприємств.

Глобальний менеджмент і природне середовище.

Глобальне управління людськими ресурсами в багатокультурному середовищі.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	Форма навчання: денна			
		у тому числі			
	лек.	пр.	лаб	інд.	с.р.
1-й семестр					
МОДУЛЬ 1					
Теоретичні засади міжнародного менеджменту та загальноорганізаційні процеси					
Тема 1. Теоретичні основи міжнародного бізнесу	8	2			5
Тема 2. Сутність і характерні риси міжнародного менеджменту	7	2	2		5
Тема 3. Міжнародні компанії як об'єкти міжнародного менеджменту	8	2			5
Тема 4. Середовище міжнародного менеджменту	9	2	1		6
Тема 5. Досвід організації менеджменту в різних країнах світу	8	2	1		5
Тема 6. Прийняття рішень у міжнародних корпораціях	10	2	2		6
Тема 7. Керівництво і комунікації в міжнародних корпораціях	9	2	1		6
Тема 8. Управління людськими ресурсами в міжнародних корпораціях	8	2	1		5
Разом за модулем 1	67	16	8		43
МОДУЛЬ 2					
Функції, ключові сфери та соціально-етичні проблеми міжнародного менеджменту					
Тема 9. Стратегічне планування в міжнародних корпораціях	9	2	1		6
Тема 10. Організація міжнародних ділових операцій	8	2	1		5
Тема 11. Мотивація в міжнародному менеджменті	8	2	1		5
Тема 12. Контроль і звітність у міжнародних корпораціях	8	2	1		5
Тема 13. Торгівельні операції міжнародних корпорацій	9	2	2		5
Тема 14. Фінансовий менеджмент міжнародних корпорацій	9	2	2		5
Тема 15. Інвестиційні операції міжнародних корпорацій	8	2	1		5
Тема 16. Технологічна політика міжнародних корпорацій	8	2	1		5
Тема 17. Етика та соціальна відповідальність міжнародних корпорацій	8	2	1		5
Тема 18. Становлення глобального менеджменту	8	2	1		5
Разом за модулем 2	83	20	12		51
<i>Усього</i>	150	36	20		94

6.3. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
1	Вступ до міжнародного менеджменту	2
2	Середовище ММ та досвід організації менеджменту в різних країнах	2
3	Прийняття рішень в МК	2
4	Керівництво, комунікації та управління людськими ресурсами в МК	2
5	Стратегічне управління в МК та організація ділових операцій	2
6	Мотивація в ММ, контроль та звітність в міжнародних корпораціях	2
7	Торгівельні операції міжнародних корпорацій	2
8	Фінансовий менеджмент міжнародних корпорацій	2
9	Інвестиційні операції та технологічна політика МК	2
10	Етика та соціальна відповідальність МК та становлення глобального менеджменту	2
Разом		20

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні риси міжнародного бізнесу та етапи його розвитку. Ключові проблеми сучасного міжнародного бізнесу.	5
2	Національні школи менеджменту та основні кластери національних шкіл менеджменту.	5
3	Основні фази переростання національної корпорації у міжнародну.	5
4	Порівняльна характеристика середовища міжнародних і національних корпорацій.	6
5	Культурний контекст міжнародного менеджменту. Сучасні виміри ділової культури в міжнародному менеджменті.	5
6	Вплив національних культур на прийняття управлінських рішень.	6
7	Особливості керівництва міжнародними командами. Комунікаційні бар'єри і підвищення ефективності міжнародних комунікацій.	6
8	Співвідношення джерел людських ресурсів на різних стадіях інтернаціоналізації бізнесу.	5
9	Особливості стратегічного планування в різних формах міжнародного бізнесу.	6
10	Координація та інтеграція діяльності підрозділів міжнародних корпорацій. Взаємозв'язок координації з міжнародними стратегіями.	5
11	Прикладні концепції мотивації в міжнародних корпораціях	5
12	Особливості контролю в багатокультурному середовищі. Особливості звітності в різних країнах.	5
13	Особливості державної підтримки експортних операцій у різних країнах.	5
14	Трансферне ціноутворення в міжнародних корпораціях.	5
15	Суть та основні форми міжнародних інвестиційних компаній.	5
16	Сутність інтернаціоналізації технологічної політики	5
17	Особливості соціальної відповідальності менеджменту в різних країнах.	5
18	Сучасні проблеми в становленні глобального менеджменту	5
Разом		54

6.5. Індивідуальні завдання

Орієнтовні теми індивідуальної роботи (есе, реферат, презентація, поглиблений конспект тощо), які виконують студенти (одна тема за вибором студента протягом одного змістового модуля).

Змістовий модуль 1

1. Теорії міжнародного бізнесу та їх еволюція.
2. Сутність і види середовища міжнародного менеджменту.
3. Європейська культура менеджменту.
4. Японська культура менеджменту.
5. Радянська культура менеджменту.
6. Американська культура менеджменту.
7. Китайська культура менеджменту.
8. Стратегічні альянси.
9. Німецька школа менеджменту.
10. Українська школа менеджменту.
11. Поєднання галузевих і географічних аспектів глобалізації.
12. Горизонтальна та вертикальна інтеграція.
13. Порівняльний менеджмент.
14. Пристосування міжнародних корпорацій до національних умов бізнесу.
15. Ключові характеристики національних економік.
16. Стратегія управлінської діяльності в умовах культурного розмаїття.
17. Когнітивний менеджмент та його стратегія.
18. Критерії ефективності управлінських рішень.
19. Управлінські рішення в сфері міжнародної конкуренції.
20. Культурні бар'єри організаційних змін і методи їх подолання.
21. Міжнародні альянсові мережі.
22. Якість службової діяльності ТНК.
23. Сучасні концепції управління людськими ресурсами ТНК.
24. Співвідношення джерел людських ресурсів на різних стадіях інтернаціоналізації бізнесу.
25. Соціотехнічні рішення ТНК.
26. Репатріація експатріантів у системі відбору кадрів.
27. Культурні асимілятори.
28. Основні форми виробничої демократії в різних країнах.
29. Порівняльний аналіз різних типів керівництва в ТНК.
30. Міжкультурні стосунки в міжнародних командах.
31. Вплив культури на міжнародні комунікації.
32. Перспективи посилення ролі жінок у міжнародному менеджменті.

Змістовий модуль 2

1. Культурна диверсифікація.
2. Низько- і висококонтекстні культури.
3. Розвиток культури міжнародних корпорацій.
4. Особливості української національної культури в системі міжнародного менеджменту.
5. Стратегія глобального розширення.
6. Взаємозв'язок стратегій національних культур.
7. Роль основних функціональних підрозділів у розробці та реалізації міжнародних стратегій.
8. Міжнародні стратегії спільних підприємств.
9. Культурний контроль.
10. Нетрадиційні методи міжнародного контролю.
11. Вимірювання результатів діяльності відділень міжнародних корпорацій.
12. Закономірності сучасного технологічного розвитку.
13. Фінансування міжнародних проектів.
14. Потенціал науково-технічних розробок в Україні та способи його реалізації в міжнародному бізнесі.
15. Міжнародні потоки грошових коштів.
16. Міжнародна фінансова корпоративна політика.
17. Еволюція міжнародної банківської діяльності.
18. Діяльність українських відділень зарубіжних банків.
19. Вплив прямих інвестицій міжнародних корпорацій на платіжний баланс країни.
20. Особливості діяльності інвестиційних фондів в різних країнах.
21. Особливості соціальної відповідальності менеджменту в різних країнах.
22. Діяльність національних асоціацій і міжнародної мережі екологічного менеджменту.
23. Глобальна культурна конвергенція.
24. Культура і віртуальні організації.
25. Глобальне управління оподаткуванням.
26. Технології інформаційної революції.
27. Розвиток управлінських компетенцій в умовах глобальних технологій.
28. Природничо-орієнтоване лідерство в міжнародних корпораціях.
29. Проблеми лояльності і довіри до екологічної діяльності міжнародних корпорацій.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Аудиторії (навчально-лабораторний корпус, м.Ужгород, вул. Заньковецька, 89).

Наукова бібліотека (м.Ужгород, вул. Університетська, 14 <http://www.lib.uzhnu.edu.ua/>).

Технічні засоби - мультимедійний проектор.

Обладнання - персональні комп'ютери, ноутбуки.

Програмне забезпечення – операційна система, пакет Microsoft Office.

Доступ до Інтернет.

Інформаційні технології та засоби онлайн навчання: Система електронного навчання Moodle <https://elearn.uzhnu.edu.ua/>, корпоративна мережа Google Meet , електронний репозитарій ДВНЗ «УжНУ» <https://dspace.uzhnu.edu.ua/>

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Бутко М.П. Міжнародний менеджмент. Підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 410 с.

2. Міжнародний менеджмент: Навчальний посібник / В.В. Рокоча, Б.М. Одягайло, В.І. Терехов К. : ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2016. 172 с. URL: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/navchalni-posibniki/rokocha_0002.pdf

3. Навчально-методичний посібник з дисципліни "Міжнародний менеджмент" для здобувачів освітнього ступеня "магістр" / уклад. : В. С. Білозубенко, А. С. Сурай, І. М. Холоменюк ; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси : ЧДТУ, 2016. 116 с.

4. Панченко Є.Г. Міжнародний менеджмент. Навч.-метод. Посібник. К: КНЕУ, 2007.

5. Юхименко П.І. Міжнародний менеджмент. Навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2011. URL: <http://westudents.com.ua/knigi/322-mjnarodniy-menedjment-yuhimenko-p.html>

Допоміжна література

6. Вергун В.А. Міжнародний бізнес: підручник. К.: ВАДЕКС. 2014.

7. 2. Основи менеджменту: підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол. авторів; за ред. А. А. Мазаракі. Харків: Фоліо, 2014. 846 с.

8. Козак Ю.Г. та ін. Основи зовнішньоекономічної діяльності: Видання 5, перероб. та доп. Київ-Катовіце: Центр учбової літератури, 2019. 289с.

9. Козак Ю.Г., Уханова І.О. Основи зовнішньоекономічної діяльності: К. Центр учбової літератури, 2022. 269 с.
10. Рум'янцев А.П., Рум'янцева Н.С. Зовнішньоекономічна діяльність: К. Центр навчальної літератури, 2019. 298 с.
11. Міжнародна торговельна діяльність: підручник / В.В. Рокоча та ін. К. : ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2018. 698 с. URL: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/pidruchniki/rokocha_0004.pdf

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Верховна Рада України URL: www.rada.kiev.ua
2. Кабінет Міністрів України URL: www.kmu.gov.ua
3. Міністерство економіки України URL: <https://www.me.gov.ua/>
4. Державний комітет статистики. URL: www.ukrstat.gov.ua
5. ЄС URL: www.europa.eu.int
6. Зовнішня торгівля України. URL: www.ukrstat.gov.ua
7. Інститут міжнародної економіки URL: www.iie.com
8. Міжнародна торгова палата URL: www.iccwbo.org
9. Світова організація торгівлі URL: www.wto.org
10. Центр зовнішньоекономічних зв'язків України URL: www.biz-center.ua
11. Інтернет-портал для управлінців; URL: <http://management.com.ua> -
12. Господарський кодекс: Верховна Рада України; Кодекс України, Закон, Кодекс від 16.01.2003 № 436-IV, URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>;
13. Митний кодекс України: Верховна Рада України; Кодекс України, Закон, Кодекс від 13.03.2012 № 4495-VI, URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
14. Про господарські товариства: Верховна Рада України; Закон від 19.09.1991 № 1576-XII, URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>;
15. Про підприємництво: Верховна Рада УРСР; Закон від 07.02.1991 № 698-XII, URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/698-12>;
16. Про акціонерні товариства: Верховна Рада України; Закон від 17.09.2008 № 514-VI, URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/514-17>;
17. Про зовнішньоекономічну діяльність: Верховна Рада УРСР; Закон від 16.04.1991 № 959-XII, URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
18. Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну: Верховна Рада України; Закон від 22.12.1998 № 332-XIV, URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/332-14>
19. Про режим іноземного інвестування: Верховна Рада України; Закон від 19.03.1996 № 93/96-ВР, URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80>